

Örvények és hullámok

PÁZMÁNY JUDIT: ÖRVÉNY

Idén hetedik alkalommal rendezik meg Szombathelyen a Nemzetközi Textilművészeti Triennálét, melynek témája ezúttal a *Sodrás*. A szervezők olyan pályázati anyagokat vártak, amelyek technikailag vagy koncepcióban kötődnek a sodrás gondolatköréhez, és 2018–2021 között készültek. Az alkotások jó része érzékelhetően reflektál az életünket lassan egy éve „sodró” világitványra, mégis árnyalt marad az összkép, a pályázók nem estek a közhelyesség csapdájába.

Fal- és tértexil kategóriában – a korábbi évek gyakorlatához híven – egyformán találunk absztrakt és figuratív pályaműveket. Ahogy a beszédes címek sejtetik (például *Tavaszi szél vizet áraszt*, *Rezonancia*,

PÁZMÁNY Judit: Örvény | Judit PÁZMÁNY: Whirlpool
2020, fémszál, damil, kötés, 150x140x150 és 10x30x30 cm,
installáció posztamenssel: 270x150x140 cm
Fotó: Oravec István

Életem fonala, *Ringató*), alkotóikat leginkább a sodráshoz kapcsolódó természeti jelenségek és az idő „sodrában” folyamatosan változó emberi életút inspirálták.

A kategória szuggesztív erejű műtárgya Pázmány Judit *Örvény* című installációja. A fémszálból és damilból készült alkotás egy térbeli és síkbeli alakzatból áll. Az előbbi a magasban lóg, az utóbbi az alatta lévő posztamensen helyezkedik el. A súlytalanul lebegő „örvény” centruma pontosan a kétdimenziós spirál középpontja fölé esik. A komponensek így állandó párbeszédben vannak egymással, egyik sem interpretálható maradéktalanul a másik nélkül. Az installáció csaknem teljes egészében fehér, a monokróm összehatást alig töri meg egy-egy szürkés-lilás árnyalat. A színek tudatos redukálásával a forma és a mozgás ábrázolása kerül előtérbe. A látvány hol harmonikus, hol dinamikus, ahhoz képest, hogy a kompozíciót egybefogó függőleges tengely szimmetriájára vagy az alakzatok nyugtalan mozgékonyására fókuszálunk.

Az örvény nem csak természeti jelenség, a kifejezéssel szimbolikusan utalunk kontrollálhatatlan társadalmi és gazdasági folyamatokra is. A művész saját elmondása szerint az örvénnyel a „világot forgószelekként végigsöprő” pandémia hatására kezdett el foglalkozni, de a témaválasztást a triennálé kiírása is megihlette. Az alulnézetből fokozatosan kiszélesedő, lebegő test felül egyre átlátszóbb, törekenyebb. Az alkotó így érzékelteti az installáció, tágabb értelemben minden földi dolog mulandóságát. A posztamensen lévő spirál viszont az esendőség statikus ellenpontjaként szinte magába szívja a fölötte függő alakzatot. A szívó-sodró mozgásból származó bizonytalanság és veszélyérzet azonban mérséklődik, amint távolabbról, külső szemlélőként pillantunk a műalkotásra. Noha ilyen perspektívára a valóságban is lehetőségünk nyílik, például egy tornádó közeledtekor, a természetben mindez rémületet kelt. Pázmány Judit installációját ellenben félelem nélkül csodálhatjuk. Talán éppen ebben rejlik az *Örvény* belső varázsa, és a mi hitünk egy biztatóbb, szebb jövőben.

FARKASY Melinda
művészettörténész

PÁZMÁNY Judit: Örvény (részlet) | Judit PÁZMÁNY: Whirlpool (detail)
Fotó: Oravecz István